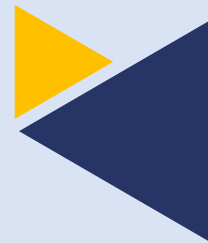

ภาพฉายอนาคต เศรษฐกิจดิจิทัล 2025

สารบัญ

01 ความสำคัญของ
เศรษฐกิจดิจิทัล

03 ทำไมต้องมี
ภาพฉายอนาคต

04 ภาพฉายอนาคต
สร้างมาจากอะไร

07 ภาพฉายที่ 1
ผ่านไปได้ด้วยกันไปไม่ได้ไกล

11 ภาพฉายที่ 2
ก้าวล้ำไกลตัวใครตัวมัน

15 ภาพฉายที่ 3
ถึงจันไว้ตามลำพัง

19 ภาพฉายที่ 4
จับมือไว้แล้วไปด้วยกัน

23 อนาคตเศรษฐกิจดิจิทัล
ของประเทศไทย

25 สรุปสาระสำคัญของ
เศรษฐกิจดิจิทัล 2025

ความสำคัญของ เศรษฐกิจดิจิทัล

เทคโนโลยีดิจิทัล มีบทบาทที่สำคัญต่อภาคเศรษฐกิจ
ทั้งในระดับโลก และประเทศไทย

ในระดับโลก ยอดขายผ่านดิจิทัลของทั่วโลก มีสัดส่วน
ถึงร้อยละ 4.4 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลกโดย
ส่วนใหญ่เป็นยอดขาย จากคลิปปาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
การจองตั๋วเครื่องบินและที่พักออนไลน์

นอกจากนี้เศรษฐกิจดิจิทัล ยังมีอัตราการเจริญเติบโต
ที่สูงเกินกว่าร้อยละ 10 ต่อปี มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ
ประเทศในกลุ่มเอเชีย มีอัตราการเจริญเติบโตสูงกว่า
ร้อยละ 15 ต่อปี

ประชากรในแถบอาเซียนมากกว่าร้อยละ 50 มีการใช้
บริการชำระเงินผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

ในกรณีของประเทศไทย เศรษฐกิจดิจิทัลก็มีการขยายตัว
อย่างรวดเร็ว โดยมีมูลค่าการซื้อขายผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
ในปี 2020 รวมทั้งสิ้น 3.78 ล้านล้านบาท และคาดว่าจะ
เพิ่มเป็น 4.01 ล้านล้านบาท ในปี 2021

ในปี 2021 คาดว่าประเทศไทย
มีมูลค่าการซื้อขายผ่านพาณิชย์
อิเล็กทรอนิกส์พุ่งสูงถึง

4.01 ล้านล้านบาท

ที่มา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
<https://www.etda.or.th/th/pr-news/ETDA-Reveals-the-Value-of-e-Commerce-in-2021.aspx>

ประเทศไทยมีสัดส่วนการใช้โทรศัพท์มือถือ ต่อจำนวน
ประชากร สูงที่สุดในอาเซียน และมีสัดส่วนของประชากร
ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต อยู่ถึงร้อยละ 66.7

อัตราการใช้งานอินเทอร์เน็ต
ของประเทศไทย
อยู่ที่ร้อยละ **66.7**

การเติบโตอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งในฝั่งของผู้ใช้และในฝั่งของผู้ให้บริการ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก ดังนั้นประเทศควรกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อให้เศรษฐกิจดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในสังคม ทั้งนี้เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ประกอบด้วย 8 ด้านคือ

อยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีความไม่แน่นอนสูงเกินกว่าที่ผู้บริหารจะสามารถทำนายหรือปรับเปลี่ยนได้

อยู่ในอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปมากจากอดีต

มีเหตุการณ์ไม่คาดคิดที่มีผลกระทบต่อองค์กรสูงเกิดขึ้นบ่อยในช่วงอดีตที่ผ่านมา

ทำไมต้องมีภาพฉายอนาคต

การคิดเชิงกลยุทธ์ขององค์กรไม่เป็นประโยชน์มากนักเนื่องจากติดกับดักของงานประจำหรือระบบการทำงานที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

ยังไม่เห็นหรือยังไม่สามารถสร้างโอกาสชุดใหม่ให้กับตนได้

ภาพถ่ายอนาคต สร้างมาจากอะไร

การจัดทำภาพถ่ายอนาคต เน้นไปที่การวิเคราะห์ถึงภาพอนาคตที่เป็นไปได้ให้ได้มากที่สุด (Plausible Future) มากกว่าการคำนึงถึงเฉพาะภาพอนาคตที่น่าจะเป็น (Probable Future) เท่านั้น

การจัดทำภาพถ่ายอนาคต เพื่อให้ครอบคลุมอนาคตทางเลือกที่เป็นไปได้ให้ได้มากที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ทั้งปัจจัยที่เป็นแนวโน้ม ปัจจัยแนวโน้มสำคัญ และปัจจัยความไม่แน่นอน ประกอบกัน

การจัดทำภาพถ่ายอนาคตเศรษฐกิจดิจิทัลในครั้งนี้ จึงใช้ข้อมูลจากทั้งแหล่งข้อมูล ที่เป็นเอกสารเชิงประจักษ์ บทวิเคราะห์ต่างๆ ตลอดจนความคิดเห็นเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัย (Trends)

ปัจจัยที่ส่งผลต่ออนาคต และมีแนวโน้มเกิดขึ้นค่อนข้างแน่นอน

แนวโน้มสำคัญ (Driver Trends)

แนวโน้มที่ส่งผลสูงมากต่ออนาคต และมีแนวโน้มเกิดขึ้นค่อนข้างแน่นอน

ความไม่แน่นอน (Uncertainties)

ปัจจัยที่ส่งผลสูงมากต่ออนาคต แต่มีความไม่แน่นอนสูงถึงโอกาสที่จะเกิดขึ้นหรือทางเลือกที่จะเกิดขึ้นจริง

การสร้างภาพฉายอนาคต

ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญคือ

การระบุประเด็นสำคัญ ซึ่งอาจเป็นโอกาสที่สำคัญ หรือความท้าทายที่สำคัญต่อองค์กรหรือสังคม และอาจมีการจัดทำเป็นข้อเสนอแนะหรือทางเลือก สำหรับคน การกำหนดเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในอนาคต ขององค์กรหรือสังคม

การพัฒนาภาพฉายอนาคตของสิ่งที่ทำการวิเคราะห์ โดยเป็นการพัฒนาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขของปัจจัยความไม่แน่นอนสำคัญต่างๆ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างแน่นอน จากแนวโน้มสำคัญ

การค้นหา รวบรวม และระบุปัจจัยแนวโน้มสำคัญ ที่มีผลต่ออนาคตของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ในปัจจุบัน คำถามหลัก

06

การประเมินสถานการณ์ ดีความและพรรณนาถึงผลลัพธ์ และผลกระทบ ที่เกิดขึ้นในฉากทัศน์ต่างๆ ซึ่งถูกกำหนดขึ้นจากเงื่อนไขของปัจจัยความไม่แน่นอนสำคัญ

05

การค้นหา รวบรวม วิเคราะห์ และระบุปัจจัยความไม่แน่นอนสำคัญ ที่มีผลต่ออนาคตของสิ่งที่ต้องการทำการวิเคราะห์

03

การตั้งประเด็นคำถามหลักของการวิเคราะห์ภาพฉายอนาคตเพื่อกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ (เช่น เรื่องอนาคตของเศรษฐกิจดิจิทัลไทย) และกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบ หรือผู้ที่มีข้อมูลเชิงลึก

01

02

04

ภาพฉายอนาคตเศรษฐกิจดิจิทัล 2025

เก็บเกี่ยวโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มที่

การพัฒนาแบบแยกส่วน และเป็นเบี้ยหวัดแตก

2

ก้าวล้ำไกล ตัวใครตัวมัน

1

ผ่านไปได้ด้วยกัน ไปได้ไกล

3

ถึงจับไว้ตามลำพัง

4

จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน

ล่าหลังตามไม่ทันโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล

บูรณาการการพัฒนาระบบภาพ
แบบเอกฤทธิภาพ

ภาพฉายที่ 1 ผ่านไปได้ด้วยกัน ไปได้ไกล (Integrated Digital Transformation)

อนาคตที่ประเทศไทยสามารถปรับตัว และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้ทันการและเกิดประโยชน์สูงสุด ร่วมไปกับสังคมที่มีการอยู่ร่วมกันและทำงานประสานกันอย่างบูรณาการ มีการให้ความสำคัญกับกลุ่มและสังคมรอบข้าง อนาคตที่ 1 นี้ถือว่าเป็นภาพอนาคตที่ดีที่สุด โดยประเทศไทยสามารถปรับตัวรับกับเทคโนโลยีดิจิทัล ภาคธุรกิจจะมีการขยายตัวและขับเคลื่อนไปด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มีธุรกิจด้านดิจิทัลของประเทศที่โดดเด่น ประเทศไทยกลายเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลก สามารถแข่งขันในตลาดโลกและร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจกับนานาชาติได้ และ仍将พัฒนาไปเป็น Token Economy คือเศรษฐกิจที่ไม่ใช้เงินสดแต่จะใช้จ่ายด้วยคะแนนที่สะสมไว้หรือสกุลเงินออนไลน์แทน โดยสามารถแจกแจงสถานการณ์ของภาพอนาคตตามภาคส่วนหลักทั้งสามภาคส่วนได้ดังนี้

ภาพฉายที่ 1

ภาคประชาชน

- ▶ เข้าถึงข้อมูล ความรู้ และช่องทางการพัฒนาทักษะได้มากขึ้น ส่งผลให้ทุนมนุษย์ของประเทศมีคุณภาพสูงขึ้น
- ▶ การเข้าถึงโอกาสในการประกอบอาชีพ และการประกอบธุรกิจได้ดีขึ้น
- ▶ มีรายได้ เติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีทักษะในการใช้ประโยชน์จากดิจิทัลที่แข่งขันได้ในระดับโลก
- ▶ มีส่วนร่วมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเต็มที่บนฐานประโยชน์สาธารณะ
- ▶ รับรู้การเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกมากขึ้น และมีความรู้สึกร่วมของการเป็นพลเมืองโลกเพิ่มมากขึ้น
- ▶ เครือข่ายทางสังคม และภาคประชาสังคม มีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นจากการมีส่วนร่วมที่เพิ่มขึ้นผ่านโลกดิจิทัล
- ▶ ประชาชนในวัยต่างๆ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากคุณภาพของบริการสาธารณะที่ใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้อย่างเต็มที่ และนโยบายรัฐที่ตรงกับความต้องการ
- ▶ สังคมอาจมีความเครียดมากขึ้นจากความเร่งรีบในการใช้ชีวิต และการใช้ชีวิตแบบบริโภคนิยม

ภาพฉายที่ 1 ภาคธุรกิจ

- ▶ SMEs มีความเข้มแข็งสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นจากขีดความสามารถในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเศรษฐกิจดิจิทัล
- ▶ มีสตาร์ทอัพที่สร้างคุณค่าชุดใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เริ่มมีแพลตฟอร์มระดับประเทศและภูมิภาคของคนไทย และเริ่มมียูนิคอร์นเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ▶ ขนาด แลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ยังคงเติบโตในอัตราสูง
- ▶ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์แบบ
- ▶ การจ้างงานมีโครงสร้างเป็นการจ้างงานแบบชั่วคราวที่บุคลากรหนึ่งคนทำงานให้มากกว่าหนึ่งองค์กรเพิ่มมากขึ้น
- ▶ โครงสร้างภาคการเงินและการลงทุน เปลี่ยนผ่านไปสู่การใช้และแลกเปลี่ยนเงินดิจิทัลและสินทรัพย์ดิจิทัลเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด
- ▶ สาขาอุตสาหกรรมสำคัญมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นจากต้นทุนที่ลดลง และความสามารถในการตอบสนองที่เพิ่มขึ้น
- ▶ โซอุปทานมีความเข้มแข็งมากขึ้น จากการร่วมมือระหว่างกันผ่านดิจิทัล
- ▶ ไทยมีส่วนร่วมกับโซอุปทาน ระดับโลกเพิ่มมากขึ้น
- ▶ มีระบบนิเวศที่เอื้อต่อการทำธุรกิจเพิ่มขึ้น จากการยกระดับคุณภาพการให้บริการ การส่งเสริม และการกำกับของภาครัฐ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

ภาพฉายที่ 1 ภาครัฐ

- ▶ หน่วยงานภาครัฐ ปรับเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง มีความคล่องตัว สามารถทำงานข้ามสายงานได้อย่างราบรื่น เนื่องจากสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมากขึ้นได้เต็มรูปแบบ
- ▶ มีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย Big Data ทำให้สามารถออกแบบนโยบายที่ตรงกับปัญหาและตอบโจทย์ความต้องการของสังคม
- ▶ สามารถแก้ปัญหามากมายได้ อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยมากขึ้น เนื่องจากธุรกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระบบออนไลน์
- ▶ ประเทศมีความปลอดภัยจากอาชญากรรมทางไซเบอร์และมีความมั่นคงจากภัยคุกคาม เนื่องจากภาครัฐมีขีดความสามารถในการป้องกันและจัดการได้เป็นอย่างดี

- ▶ ภาครัฐมีภาระงบประมาณเพิ่มขึ้นจากการจัดสวัสดิการดูแลประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระในสัดส่วนที่มากขึ้น
- ▶ หน่วยงานกำกับดูแลและอำนวยความสะดวกมีความโปร่งใสในการทำงานที่มากขึ้นเนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลและระบบบล็อกเชน
- ▶ หน่วยงานรัฐส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นสมาร์ทซิตี้ที่มีความคล่องตัวและรวดเร็วในการบริหารการพัฒนาพื้นที่
- ▶ หน่วยงานรัฐให้บริการประชาชน แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวผ่านระบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ
- ▶ ภาครัฐมีโครงการการบริหารงานที่กระจายอำนาจเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลและมีระบบอัจฉริยะเพื่อการตัดสินใจมากขึ้น

ภาพฉายที่ 2 ก้าวล้ำไกล ตัวใครตัวมัน (Disjointed Digital Individual)

อนาคตที่ประเทศไทยสามารถปรับตัวและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้ทันการและเกิดประโยชน์สูงสุด แต่สังคมมีความเป็นปัจเจกชนนิยมสูง มีความต่างคนต่างอยู่มากขึ้น โดยในอนาคตแบบที่ 2 นี้ ประเทศไทยยังคงมีความสามารถในการปรับตัวและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้ทันการ คล้ายคลึงกับอนาคตที่ 1 แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์ในอนาคตนี้ผู้คนในสังคมจะไม่มีความรู้สึกว่าเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน ผู้คนจะรู้สึกว่าสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้มีความรู้สึกเชื่อมั่นและให้ความสำคัญกับตนเอง นำไปสู่ความเป็นปัจเจกที่สูงขึ้นในสังคม นอกจากนี้แล้ว แม้จะมีการพัฒนารอบด้าน แต่ในอนาคตนี้ มีความเป็นไปได้ที่การพัฒนาจะเกิดขึ้นอย่างกระจายตัวเฉพาะกลุ่ม โดยไม่สามารถเข้าถึงประชากรทั้งหมดและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้

ภาพฉายที่ 2 ภาคประชาชน

- ▶ เทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ที่พัฒนานั้นทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประเทศเป็นไปได้อย่างขึ้นไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงข้อมูล การศึกษา โอกาสในการทำงาน ส่งผลให้คนในทุกระดับชั้นของสังคมมีความเสมอภาค
- ▶ ผู้คนใช้ชีวิตตามลำพังได้สะดวกมากขึ้น เนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี ส่งผลให้พึ่งพาผู้อื่นน้อยลง ใช้ชีวิตโดดเดี่ยวมากขึ้น ไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน สนใจแต่ตนเอง
- ▶ การที่ผู้คนในสังคมมีความเป็นปัจเจกสูงยังส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรมการบริโภค โดยจะมีการมุ่งเน้นไปที่ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีการ Customization หรือการปรับให้ตรงกับลักษณะและความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด
- ▶ ความรู้สึกโดดเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้คนหันไปมีส่วนร่วมกับชุมชนออนไลน์มากขึ้น รวมถึงอาจจะนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์แบบกึ่งมีส่วนร่วมทางสังคม (parasocial interaction) ที่มากขึ้นกว่าปัจจุบัน ไม่ว่าจะป็นวัฒนธรรมการคลังไคล์ดารา นักแสดง บุคคลที่มีชื่อเสียงไปจนถึงอินฟลูเอนเซอร์ออนไลน์
- ▶ ความคิดเห็นด้านการเมืองและความเชื่อต่าง ๆ แบ่งขั้วกันชัดเจน เนื่องจากความเป็นปัจเจกและการขาดการสื่อสารระหว่างกัน
- ▶ ระบบอุปถัมภ์จะค่อย ๆ หดความสำคัญไปในที่สุด การหายไปของระบบอุปถัมภ์เป็นไปได้ที่จะส่งผลดีต่อสังคมโดยรวมและประเทศในอนาคตระยะยาว 10 ปีขึ้นไป เนื่องจากระบบอุปถัมภ์นั้นครอบคลุมถึงการทำงานของภาครัฐโดยเฉพาะระบบราชการ ดังนั้นการที่ระบบนี้หมดไปจะทำให้การทำงานของระบบราชการมีประสิทธิภาพขึ้น
- ▶ สำหรับประชากรสูงอายุมีความเป็นไปได้ในสองรูปแบบ แบบที่หนึ่งคือ ความห่างเหินและความเป็นปัจเจกที่เพิ่มสูงในสังคมจะทำให้ประชากรสูงอายุมีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างเครือข่ายระหว่างกัน หรือแบบที่สองคือ ความห่างเหินและการขาดปฏิสัมพันธ์ทำให้ประชากรสูงอายุต้องเผชิญความโดดเดี่ยวมากกว่าที่เคยเป็นมา นำไปสู่การเพิ่มสูงขึ้นของปัญหาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุอย่างเป็นประวัตินิรันดร์

ภาพฉายที่ 2 ภาคธุรกิจ

- ▶ ภาคธุรกิจมีลักษณะใกล้เคียงกับอนาคตแบบที่ 1 คือขยายตัวและขับเคลื่อนไปด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
- ▶ ภาคธุรกิจของประเทศไทยมีเทคโนโลยีดิจิทัลที่โดดเด่นเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นแพลตฟอร์มทางการเงิน, แพลตฟอร์มของแพลตฟอร์ม, หรือระบบประมวลผล (operating system)
- ▶ เกิดการผูกขาดหรือ Winner takes all โดยบริษัทใหญ่ภายในประเทศสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและธุรกิจของตนได้อย่างก้าวกระโดดและผูกขาดตลาด ทำให้บริษัทรายย่อยไม่สามารถแข่งขันได้
- ▶ บางภาคส่วน เช่น ภาคการเกษตร อาจจะไม่สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ได้เต็มที่
- ▶ ภาคแรงงานแม้จะมีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของตลาด แต่ก็จะมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างไม่มากนัก เนื่องจากการไม่มีการรวมกลุ่ม ไม่มีสหภาพแรงงาน
- ▶ ธุรกิจหลายอย่างจะเน้นการตอบโจทย์ผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม และเน้นการขายผลิตภัณฑ์ที่มีความ niche (เฉพาะทาง) สูง และธุรกิจยังอาจหันมาใช้การตลาดแบบปากต่อปาก (Peer-to-Peer marketing) มากขึ้นเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับแบรนด์
- ▶ ภาคธุรกิจอาจจะได้รับการกดดันจากภาคประชาสังคมบางส่วนให้มีความใส่ใจผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมมากขึ้น แต่ความอ่อนแอของภาคประชาสังคมจะทำให้ภาคธุรกิจไม่ใส่ใจตอบรับ

ภาพฉายที่ 2 ภาครัฐ

- ▶ ภาครัฐปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ การทำงานของภาครัฐปรับเปลี่ยนให้มีทั้งโลกเสมือน (ออนไลน์) เป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และโลกจริง
- ▶ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ทำให้มีการเปิดเผยและแบ่งปันข้อมูลที่ทันสมัยและเชื่อถือได้ เหล่านี้ประกอบกับระบบอุปถัมภ์ที่เสื่อมถอยส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมสูงขึ้น

- ▶ รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับนโยบายด้านการศึกษาและการพัฒนาทักษะที่จำเป็น รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีการประสานกับสถาบันการศึกษาในประเทศเพื่อสร้างแหล่งการเรียนรู้
- ▶ แต่นอกจากการผูกขาดทางธุรกิจอาจจะกลายเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องแก้ไขแล้ว ยังอาจจะมีปัญหาการพัฒนาที่ไม่ทั่วถึง คือแม้เศรษฐกิจจะขยายตัวและระบบราชการมีประสิทธิภาพขึ้น แต่ประชากรบางกลุ่มที่เป็นกลุ่มชายขอบหรืออยู่ในพื้นที่ที่ถูกมองข้าม ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ห่างไกล หรือแม้แต่พื้นที่เสื่อมโทรมในเขตเมืองก็ตาม อาจจะไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาที่เกิดขึ้น

ภาพฉายที่ 3 กังฉันทัวตามลำพัง (Left Behind)

เป็นอนาคตที่ประเทศไทยไม่สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ได้ทัน ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้ และสังคมมีความเป็นปัจเจกชนนิยมสูง มีความต่างคนต่างอยู่ ในอนาคตแบบที่ 3 นี้ แม้ประเทศไทยจะไม่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้ แต่ประเทศไทยก็อาจจะมีศักยภาพในการใช้อุตสาหกรรมอื่นขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ความเป็นไปได้ในอีกรูปแบบหนึ่งของอนาคตที่ 3 ก็คือ ประเทศไทยจะล่าหลังทั้งในด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศชะงักงันในระยะยาว นอกจากนี้ยังจะประสบปัญหาหลักคือ ไม่มีอิสระทางด้านเทคโนโลยี เนื่องจากประเทศไทยจะยังต้องพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลจากต่างประเทศที่พัฒนาไปมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นการใช้บริการแพลตฟอร์มของต่างประเทศ การนำเข้าเทคโนโลยีใหม่ ๆ

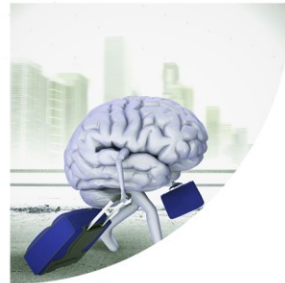

ภาพถ่ายที่ 3

ภาคประชาชน

- ▶ ประชากรวัยทำงานเกิดความรู้สึกหมดไฟในการทำงาน เนื่องจากรู้สึกว่าไม่สามารถเจริญเติบโตได้ในเศรษฐกิจที่ชะลอตัวของประเทศ
- ▶ การหมดไฟในการทำงาน ความไม่มั่นคงทางการเงินที่คนรุ่นใหม่ต้องเผชิญ เหล่านี้ประกอบกับความห่างเหินในสังคม ความเป็นปัจเจกที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดความรู้สึกสับสน หลงทาง กลายเป็น Lost Generation หรือคนรุ่นหลงทางของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21
- ▶ ประชากรโดยเฉพาะในวัยทำงานและเยาวชนจะเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผู้คนในชุมชนออนไลน์ เป็นไปได้ว่าประชาชนในภาพอนาคตนี้จะมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นพลเมืองโลกสูง แต่ขาดความรู้สึกเชื่อมโยงกับท้องถิ่นและ/หรือประเทศ
- ▶ แต่ความไม่พอใจต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศก็อาจส่งผลให้เกิดเป็นกระแสที่ทำให้ประชาชนสามารถรวมตัวกันเรียกร้องการพัฒนาและความเป็นธรรมจากรัฐบาลได้ โดยอาจนำไปสู่ความไม่มั่นคงทางการเมืองได้ในที่สุด

- ▶ ปัญหาจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุชัดเจนขึ้นเนื่องจากความล้าหลังของเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถอำนวยความสะดวกในชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุได้ นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวยังกระทบต่อผู้สูงอายุจำนวนมากที่มีความไม่มั่นคงทางการเงินส่งผลให้ประชากรสูงอายุกลายเป็นกลุ่มเปราะบางอย่างสูง
- ▶ เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชากรในพื้นที่ต่างจังหวัดเข้ามาสู่เมือง/พื้นที่ที่มีความเจริญกระจุกตัวอยู่เพื่อโอกาสในการทำงาน นำไปสู่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของเมือง และปัญหาการขาดแคลนแรงงานและปัญหาการพัฒนาในต่างจังหวัด
- ▶ ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานะทางเศรษฐกิจที่ยากจนของผู้ปกครอง การขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษาประกอบกับปัญหาด้านหลักสูตรการศึกษาที่ไม่สามารถสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ตามที่ตลาดต้องการจะยังคงเป็นปัญหาใหญ่ที่จะส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานและเศรษฐกิจ รวมถึงคุณภาพชีวิตของประชากรในระยะยาว

ภาพฉายที่ 3

ภาคธุรกิจ

- ▶ ประเทศไทยจะไม่มีอิสระทางด้านเทคโนโลยี สูญเสียเงินให้กับต่างประเทศ เป็นจำนวนมากจากการพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลและบริการจากต่างประเทศ ทั้งการใช้บริการแพลตฟอร์มต่างชาติ การใช้บริการคลาวด์ของบริษัทข้ามชาติ
- ▶ อิทธิพลของบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น
- ▶ ประเทศไทยมีการลงทุนจากต่างชาติน้อยลง โดยเฉพาะในตลาดโลกที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญและมีมูลค่ามากขึ้นเรื่อยๆ การที่ประเทศไทยไม่มีอุตสาหกรรมดิจิทัลที่โดดเด่นทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่ไม่น่าลงทุนเมื่อเทียบกับประเทศอื่น
- ▶ การพัฒนาด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นไปโดยความร่วมมือระหว่างเอกชนไทยหรือภาครัฐไทยและบริษัทต่างชาติ โดยประเทศไทยไม่ได้เป็นเจ้าของนวัตกรรมเอง
- ▶ ภาคอุตสาหกรรมการผลิตอาจจะประสบปัญหาเช่นกันเนื่องจากบริษัทต่างชาติย้ายฐานการผลิตไปประเทศอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่าประเทศไทย
- ▶ สำหรับอนาคตรูปแบบนี้ ประเทศไทยอาจจะพยายามพัฒนาอุตสาหกรรมด้านอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยภาคการท่องเที่ยวยังคงเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศ
- ▶ แรงงาน เกิดภาวะสมองไหลของแรงงานที่มีทักษะสูงโดยเฉพาะทักษะดิจิทัล ซึ่งต้องการตำแหน่งงานที่เหมาะสมกับความสามารถและมีรายได้ตอบแทนที่ดี ซึ่งธุรกิจที่ชะลอตัวและล้าหลังในประเทศไม่สามารถให้ได้
- ▶ เศรษฐกิจของประเทศไทยต้องการแรงงานคนจำนวนมาก เพราะพึ่งพาอุตสาหกรรมการผลิต การบริการ การท่องเที่ยว ซึ่งสวนทางกับประชากรวัยทำงานที่น้อยลงเนื่องจากสังคมกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ ประเทศไทยจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นความกดดันต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ
- ▶ การพึ่งพาแรงงานจากต่างประเทศและความพยายามในการลดค่าใช้จ่ายในการจ้างงานเพื่อรับมือกับเศรษฐกิจที่ชะลอตัวอาจนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของแรงงานนอกระบบ

ภาพฉายที่ 3 ภาครัฐ

- ▶ ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของรัฐได้หรือมีขั้นตอนยุ่งยากในการเข้าถึงข้อมูลเนื่องจากระบบการทำงานของหน่วยงานราชการที่ยังเป็นแบบเดิม ทำให้การตรวจสอบการทำงานของภาครัฐโดยภาคประชาชนเป็นไปได้ยากขึ้น
- ▶ ภาครัฐและระบบราชการมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแทนที่เอกชน เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศจะชะลอตัวและภาคเอกชนไม่เข้มแข็งนัก
- ▶ ทั้งภาครัฐและเอกชนอาจประสบปัญหาด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์เนื่องจากการขาดทักษะทางด้านดิจิทัล นอกจากนี้ การต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศยังอาจทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ของประเทศในทุกภาคส่วนถูกนำไปใช้ประโยชน์ได้จากบุคคลที่สาม เช่น บริษัทข้ามชาติ
- ▶ การพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างช้า ๆ ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจและการบริหารจัดการของภาครัฐ ซึ่งการพัฒนาจะเป็นไปโดยกระจุกตัวอยู่เพียงบางพื้นที่เท่านั้น เช่น เมืองใหญ่อย่างกรุงเทพมหานครหรือเชียงใหม่
- ▶ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเป็นไปอย่างกระจุกกระจาย ไม่เป็นเครือข่ายและไม่ใช้ประชากรทุกคนที่สามารถเข้าถึงได้
- ▶ การบริหารงานของภาครัฐและการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐเป็นการทำงานแบบบนลงล่าง (Top down) โดยมีการประสานงานภายในประสานงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ค่อนข้างน้อย โดยอำนาจการบริหารและการตัดสินใจทางด้านนโยบายถูกรวมไว้ที่ศูนย์กลาง นำไปสู่องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่อ่อนแอและท้องถิ่นที่ไม่เข้มแข็ง
- ▶ การที่ประเทศไทยต้องพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความสำคัญ และมีบทบาทในชีวิตของประชากรในประเทศนั้นอาจส่งผลกระทบต่อนโยบายการต่างประเทศของไทย

ภาพฉายที่ 4 จับมือไว้แล้วไปด้วยกัน (Old-Fashioned Way)

อนาคตที่ประเทศไทยไม่สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ได้ทัน ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้แต่สังคมมีการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อน มีการให้ความสำคัญกับกลุ่มและสังคมนอบข้าง ประเทศไทยจะไม่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างมูลค่าและสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ เป็นอนาคตซึ่งคล้ายคลึงกับอนาคตในรูปแบบที่ 3 โดยประเทศไทยอาจจะหันมาพัฒนาเทคโนโลยีในด้านอื่นหรือมุ่งเน้นไปที่การผลิตและการค้าขายภายในประเทศเท่านั้น โดยไม่พึ่งพาทลาดโลกเป็นหลัก

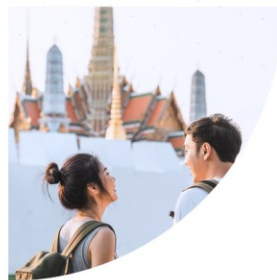
ภาพฉายที่ 4

ภาคประชาชน

- ▶ ในอนาคตรูปแบบนี้ จะตรงข้ามกับอนาคตที่ 3 ทั้งนี้ประชาชนจะมีความรู้สึกเป็นหมู่คณะสูง เนื่องจากรู้สึกว่าต้องพึ่งพากันท่ามกลางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว
- ▶ เทคโนโลยีดิจิทัลยังคงมีการใช้ในการสื่อสารทั่วไปอย่างแพร่หลาย ซึ่งช่วยเชื่อมต่อผู้คนและกระตุ้นความรู้สึกเป็นหมู่คณะ ทำให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็งและอาจนำไปสู่กระแสอกวิวัฒน์ชุมชนท้องถิ่น (Localization)
- ▶ แต่มีความเป็นไปได้เช่นกันที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจจะบีบบังคับให้ประชากรวัยทำงาน ต้องอพยพย้ายถิ่นเพื่อไปทำงานในเขตอุตสาหกรรมและเขตเมืองที่ความเจริญกระจุกตัวอยู่
- ▶ ความรู้สึกเป็นหมู่คณะสูงร่วมกับคนในชาติ อาจจะนำไปสู่การเกิดกระแสชาตินิยมที่รุนแรง อาจจะเป็นผลเสียได้ เพราะจะเกิดการกีดกันคนเชื้อชาติอื่น เกิดการดูถูกเหยียดหยามคนชายขอบในประเทศที่ถูกตราหน้าไว้แล้วว่าไม่ใช่คนไทย เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ภายในประเทศไทย
- ▶ ระบบอุปถัมภ์อาจจะยิ่งฝังรากลึกในสังคมมากยิ่งขึ้น
- ▶ ปัญหาด้านการศึกษาที่ต่อเนื่องมาจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 สถานะทางเศรษฐกิจที่ยากจนของผู้ปกครอง การขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษาโดยเฉพาะอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสำคัญมากขึ้น ประกอบกับปัญหาด้านหลักสูตรการศึกษาที่เป็นปัญหาในประเทศมาอย่างยาวนาน จะยังคงเป็นปัญหาใหญ่ในระยะยาว แม้สถานการณ์โควิด-19 จะสิ้นสุดลงก็ตาม

ภาพฉายที่ 4 ภาคธุรกิจ

- ▶ เศรษฐกิจของประเทศเติบโตแบบชะลอตัว ประเทศไทยนอกจากจะไม่สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้แล้ว ยังไม่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมอื่นเพื่อใช้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้ โดยยังคงพึ่งพาอุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกเครื่องจักร ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์และผลผลิตทางการเกษตร โดยไม่ได้มีการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าส่งออกเหล่านี้
- ▶ ภาคการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวยังคงเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้สำคัญของประเทศ อาจมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นและมีการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังอาจเกิดเป็นการพัฒนายุทธศาสตร์ Soft Power อย่างจริงจังมากขึ้นผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ
- ▶ ประเทศไทยอาจหันมาพึ่งพาอุตสาหกรรมพลังงานทดแทนมากขึ้นในการสร้างรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
- ▶ สำหรับเศรษฐกิจดิจิทัล ด้านที่คาดว่าจะยังคงเติบโตและขยายตัวในอนาคตรูปแบบนี้คือการค้าออนไลน์หรือ E-commerce ภายในประเทศ
- ▶ แรงงาน เศรษฐกิจของประเทศไทยในรูปแบบนี้ยังคงต้องการแรงงานคนจำนวนมาก ซึ่งสวนทางกับสังคมที่เป็นสังคมผู้สูงอายุ ประเทศไทยจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานจากประเทศข้างเคียงโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมบริการและการบริการ

ภาพฉายที่ 4 ภาครัฐ

- ▶ การดำเนินงานขององค์กรและหน่วยงานภาครัฐยังคงไม่ปรับเปลี่ยนไปออนไลน์มากนักและยังเน้นการใช้กระดาษในการติดต่อ บันทึกรงานต่าง ๆ ทำให้ข้อมูลของภาครัฐไม่มีการไหลเวียนและเข้าถึงได้ง่าย
- ▶ การวางนโยบายในด้านต่าง ๆ มาจากศูนย์กลางการกระจายอำนาจเป็นไปได้อย่างไม่ทั่วถึง
- ▶ ภาครัฐอาจจะต้องรับมือกับปัญหาที่ตามมากับการขยายตัวของเมืองใหญ่ เนื่องจากความเจริญทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่กระจุกตัวโดยไม่ขยายออกสู่ท้องถิ่นทำให้ประชากรวัยทำงานต้องอพยพมาสู่เขตเมือง และเขตอุตสาหกรรม

- ▶ อย่างไรก็ตาม มีความเป็นไปได้ที่ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันประกอบกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่ช่วยเชื่อมโยงผู้คนจะก่อให้เกิดชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง และอาจนำไปสู่กระแสอภิวัตน์ชุมชนท้องถิ่น (Localization) ที่ชุมชนท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจมากขึ้นและมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนาพื้นที่และวางนโยบายสาธารณะของตนเอง แต่ในระยะเปลี่ยนผ่านก่อนจะเกิดการอภิวัตน์ชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริงนั้น อาจเกิดความตึงเครียดระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่พยายามจะมีอำนาจมากขึ้น

อนาคตเศรษฐกิจดิจิทัล ของประเทศไทย

- มีโอกาสในการทำงาน การศึกษาเข้าถึงง่าย เท่าเทียม
- กลุ่มก้อน ใกล้ชิด ใส่ใจการเมือง
- บริโภคนิยม

- ปัจเจกเห็นห่าง
- รวมตัวออนไลน์
- ผู้สูงอายุเปราะบางทางใจ

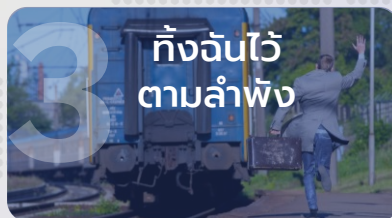
- ธุรกิจเติบโต โดดเด่นดิจิทัล
- FinTech, E-commerce
- แรงงานทักษะดิจิทัล
- เน้นงาน Gig work

- เด่นดิจิทัล ธุรกิจใหญ่ผูกขาด
- ภาคเกษตรตามไม่ทัน
- การตลาดปากต่อปาก

- รัฐบาลดิจิทัล
- บูรณาการกับเอกชน และประชาชน
- ขั้นตอนติดต้อลดลง กฎหมาย ยืดหยุ่น

- เปิดเผย โปร่งใส
- แต่เผชิญปัญหาจากการผูกขาดธุรกิจและการพัฒนาที่ไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่

ถึงจับไว้ตามลำพัง

จับมือไว้แล้วไปด้วยกัน

ภาคประชาชน

- Lost Generation
- ย้ายถิ่นหางาน
- ปัญหาผู้สูงอายุ

- ชาตินิยม
- จับกลุ่มเหนียวแน่นในท้องถิ่น
- ระบบอุปถัมภ์

ภาคธุรกิจ

- ฟังพาเทคโนโลยีดิจิทัลต่างชาติ
- ต่างชาติไม่ลงทุน
- เน้นแรงงานด้านการท่องเที่ยวและบริการ
- สมองไหล

- เน้นค้าขายในประเทศ
- ขยายการท่องเที่ยว วัฒนธรรม
- Soft Power
- ขาดแคลนแรงงาน

ภาครัฐ

- ข้อมูลรัฐไม่ไหลเวียน
- เข้าถึงยาก
- ไม่กระจายอำนาจท้องถิ่นอ่อนแอ

- การเปลี่ยนผ่านกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
- ความตึงเครียดระหว่างท้องถิ่นและส่วนกลาง
- ระบบการทำงานไม่เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา

สรุปสาระสำคัญของ เศรษฐกิจดิจิทัล 2025

01

การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวและใช้ประโยชน์จากการพัฒนาของเศรษฐกิจดิจิทัล

1.1 การเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ของประชาชน ผู้ประกอบการ ภาคธุรกิจ และหน่วยงานภาครัฐในทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

- ▶ การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจดิจิทัลในอนาคต
- ▶ การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรและแพลตฟอร์มการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ประโยชน์จากเศรษฐกิจดิจิทัลให้กับกลุ่มแรงงาน พนักงาน ผู้บริหารขององค์กรภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง
- ▶ การส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมทางธุรกิจ นวัตกรรมบริการสาธารณะ และนวัตกรรมของภาครัฐผ่านการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาของเศรษฐกิจดิจิทัล

1.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลทั้งในด้านกายภาพและด้านระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชน ผู้ประกอบการ ภาคธุรกิจ และหน่วยงานภาครัฐ สามารถใช้ประโยชน์จากการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มที่

- ▶ การปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดของประชาชน ธุรกิจ และหน่วยงานรัฐในการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาของเศรษฐกิจดิจิทัลในอนาคต
- ▶ แก้ไขให้การควบคุมจากหน่วยงานรัฐลดลง โดยมุ่งเน้นไปที่การลดขั้นตอนในการขออนุญาตในการก่อตั้งและดำเนินธุรกิจ และให้ภาคธุรกิจสามารถควบคุมและตรวจสอบกิจการ (self-regulate) ตนเองได้มากขึ้น
- ▶ การส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนและรัฐบาลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลของประเทศ

02

การเพิ่มภูมิคุ้มกันและกลไกป้องกันผลกระทบทาง ที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาของเศรษฐกิจดิจิทัล

2.1 การเพิ่มภูมิคุ้มกันของประชาชน ผู้ประกอบการ ภาคธุรกิจ และหน่วยงานภาครัฐจากการเปลี่ยนแปลงของ เศรษฐกิจดิจิทัล ในเรื่องดังต่อไปนี้

- ▶ การเพิ่มความเข้าใจและความรู้เท่าทันถึงผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล เช่น การถูกหลอกลวง ความไม่ปลอดภัยทางไซเบอร์ อำนาจผูกขาดที่เพิ่มขึ้นของผู้เล่นรายใหญ่ในอุตสาหกรรมดิจิทัล การถูกละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น
- ▶ การส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจดิจิทัล

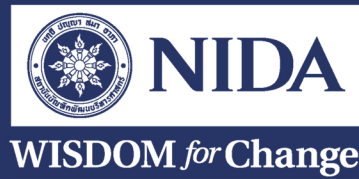
2.2 การป้องกันผลกระทบทางที่อาจเกิดขึ้นจากการ พัฒนาของเศรษฐกิจดิจิทัล

- ▶ การพัฒนากลไกเชิงสถาบัน (หน่วยงานเจ้าภาพในเรื่องต่าง ๆ และกลไกการป้องกัน) เพื่อป้องกันผลกระทบทางที่อาจเกิดขึ้น จากการพัฒนาของเศรษฐกิจดิจิทัล
- ▶ การออกแบบมาตรการบรรเทา เยียวยา และฟื้นฟู ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาของเศรษฐกิจดิจิทัลให้สามารถอยู่รอด ปรับตัว และพลิกโฉมให้สามารถใช้ประโยชน์จากการพัฒนา
- ▶ การปรับปรุงระบบการบริหารงาน ระบบการทำงานของหน่วยงานรัฐที่เป็นข้อจำกัดของประชาชน ธุรกิจ และหน่วยงานรัฐ
- ▶ การสร้างระบบข้อมูลที่เปิดเผยและเชื่อมต่อถึงกัน โดยภาครัฐและเอกชนเปิดเผยข้อมูลและมีการเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างภาคส่วน สร้างการไหลเวียนอย่างอิสระของข้อมูล (Free Flow of Information) ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้ง่ายขึ้น เป็นการสร้างโอกาสในหลากหลายด้าน

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัล
เพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
Office of the National Digital Economy and Society Commission

www.onde.go.th

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
120 หมู่ 3 ชั้น 9 อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา
5 ธันวาคม 2550 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

FuturISt@NIDA สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

